

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) περιλαμβάνει τη λεπτομερή καταγραφή όλων των διαδικασιών και ενεργειών που απαιτούνται για την υλοποίηση ολοκληρωμένων έργων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., από την σύλληψη του έργου μέχρι και την έναρξη λειτουργίας του, σε συσχέτιση με τους αντίστοιχους για κάθε ενέργεια φορείς και τη σχετική Νομοθεσία που ρυθμίζει τις διαδικασίες αυτές.

Παράλληλα επιχειρείται μια προσεγγιστική εκτίμηση των απαιτούμενων χρόνων για κάθε ένα από τα επιμέρους διακριτά βήματα προόδου, μέσα από την αναλυτική παρουσίαση της αλληλουχίας μεταξύ των διαδικασιών, καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας του έργου. Επισημαίνεται ότι, οι αναφερόμενοι χρόνοι διάρκειας κάθε φάσης-σταδίου, βασίζονται στους κατ' αρχήν προβλεπόμενους από τη νομοθεσία ελάχιστους χρόνους (όπου υπάρχουν) αλλά διαμορφώνονται με βάση τις εκτιμήσεις που έχουν προκύψει από την υλοποίηση ανάλογων έργων. Η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει δείξει ότι τα χρονικά διαστήματα ολοκλήρωσης κάθε επιμέρους φάσης, ανάλογα με την ιδιομορφία και τις ειδικές απαιτήσεις της κάθε περίπτωσης, μπορούν να κυμανθούν σημαντικά προς τα πάνω (ιδιαίτερα οι χρόνοι εκείνοι που αφορούν την εξασφάλιση κάποιων κρίσιμων εγκρίσεων ή υπουργικών αποφάσεων), ενώ σπάνιες είναι οι περιπτώσεις που η ολοκλήρωση κάποιας επιμέρους διαδικασίας επιτυγχάνεται σε λιγότερο χρόνο από το αναφερόμενο κάτω χρονικό όριο ή στον προβλεπόμενο από τη νομοθεσία χρόνο.

Ο παρών Οδηγός, αφορά το σύνολο των διαδικασιών αδειοδότησης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, όπως αυτά ορίζονται στο Ν.3468/2006 και επικεντρώνεται στην ανάλυση των περιπτώσεων που αφορούν την ανάπτυξη **Αιολικών Πάρκων, Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων ισχύος μικρότερης των 15MW και Φωτοβολταϊκών Σταθμών.**

Στην προσπάθεια να βοηθηθεί ο αναγνώστης-επενδυτής με τη διαδικασία ανάπτυξης ενός έργου ΑΠΕ, η όλη διαδικασία, χωρίσθηκε, στον παρόντα Οδηγό, σε οκτώ (8) ΣΤΑΔΙΑ. Κάθε ΣΤΑΔΙΟ έχει χωρισθεί σε μία ή περισσότερες ΦΑΣΕΙΣ και κάθε ΦΑΣΗ περιλαμβάνει τις επί μέρους ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί ο Φορέας του έργου στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας. Συνοπτικά τα ΣΤΑΔΙΑ, οι ΦΑΣΕΙΣ και οι επί μέρους ενέργειες, αναφέρονται παρακάτω. Παράλληλα στην ΕΙΣΑΓΩΓΗ του Οδηγού παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση των έργων ΑΠΕ, το νομοθετικό πλαίσιο υπό το οποίο αναπτύσσονται και λειτουργούν τα έργα αυτά και εξηγείται αναλυτικότερα το αντικείμενο του παρόντος οδηγού.

Στάδιο Ι: Επιλογή συμβούλου – Εξέταση ύπαρξης δυναμικού – Κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης έργων ΑΠΕ – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση έργου – Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή

Φάση 1^η: Επιλογή Μελετητή. Ανάθεση διερεύνησης δυνατότητας υλοποίησης και βιωσιμότητας έργου

**Εκτιμώμενη διάρκεια 1^{ης} Φάσης: 0,5 μήνες για ιδιώτες επενδυτές και 4 έως 6 μήνες για δημόσιο φορέα*

Φάση 2^η: Εξέταση ύπαρξης δυναμικού. Εφαρμογή κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε. – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση έργου

Περιλαμβάνει τα ακόλουθα θέματα:

- Γενικά στοιχεία και αναγκαιότητα ύπαρξης ανανεώσιμου δυναμικού
- Ειδικές ενέργειες για Αιολικά Πάρκα (Α/Π)
 - Μεθοδολογική προσέγγιση
 - Ύπαρξη κατάλληλου αιολικού δυναμικού
 - Διάκριση του εθνικού χώρου σε κατηγορίες
 - Περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας
 - Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων
- Ειδικές ενέργειες για Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΥΗΕ)
 - Μεθοδολογική προσέγγιση
 - Εντοπισμός κατάλληλων περιοχών για την εγκατάσταση ΜΥΗΕ (ύπαρξη δυναμικού)
 - Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού
 - Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας των υποδοχέων ΜΥΗΕ
 - Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης ΜΥΗΕ
- Ειδικές ενέργειες για Φωτοβολταϊκές Εγκαταστάσεις (ΦΕ)
 - Κριτήρια χωροθέτησης εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας
 - Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού
 - Συμβατότητα με ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων

**Εκτιμώμενη διάρκεια 2^{ης} Φάσης:*

Α/Π	ΜΥΗΕ	Φ/Β
8 έως 14 μήνες (συμπεριλαμβάνονται μετρήσεις 6 ή 12 μηνών)	2 έως 3 μήνες	1 μήνας

Φάση 3^η: Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή

**Εκτιμώμενη διάρκεια 3^{ης} Φάσης: 0,5 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου Ι :		
Α/Π	ΜΥΗΕ	Φ/Β
9 έως 15 μήνες (συμπεριλαμβάνονται μετρήσεις 6 ή 12 μηνών)	3-4 μήνες	2 μήνες
Στην περίπτωση εμπλοκής δημοσίου φορέα η παραπάνω εκτιμώμενη διάρκεια του σταδίου Ι παρατείνεται για διάστημα 3-5 μηνών.		

Στάδιο ΙΙ: Άδεια Παραγωγής (Α.Π.) και Εξαίρεση από την λήψη της – Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)

Φάση 4^η: Ανάθεση υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας παραγωγής και εκπόνησης προκαταρκτικής περιβαλλοντικής μελέτης σε μελετητή - γραφείο μελετών ή εξαίρεσης από την λήψη της

Η ανάθεση σύνταξης των μελετών που απαιτούνται είναι προτιμότερο να ανατίθενται στον ίδιο μελετητή που έχει αναλάβει από την αρχή της διαδικασίας. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και χρειαστεί να γίνει εκ νέου ανάθεση, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη Φάση 1.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 4^{ης} Φάσης: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 5^η: Σύνταξη φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή για χορήγηση εξαιρέσης. Εκπόνηση μελετών.

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής
- Περιεχόμενο Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενο αίτησης εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής

**Εκτιμώμενη διάρκεια 5^{ης} Φάσης: 1 έως 4 μήνες*

Φάση 6^η: Υποβολή αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης της

Περιλαμβάνει:

- Αναφορά σε προϋποθέσεις-περιορισμούς και θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη
- Διαδικασία ηλεκτρονικής καταχώρησης αίτησης
- Διαδικασία υποβολής αιτήσεων ή εξαιρέσεων σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο
- Δημοσίευση αιτήσεων

**Εκτιμώμενη διάρκεια 6^{ης} Φάσης: 0,5 έως 2,5 μήνες*

Φάση 7^η: Αξιολόγηση αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

- Εξέταση πληρότητας αιτήσεων
- Εξέταση αντιρρήσεων
- Επεξεργασία αιτήσεων. Κριτήρια αξιολόγησης. Διαδικασία αξιολόγησης συγκρουόμενων έργων.
- Διαβίβαση Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.)

**Εκτιμώμενη διάρκεια 7^{ης} Φάσης: 4 έως 12 μήνες*

**Φάση 8^η: Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)
Διακρίνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:**

Περίπτωση 1^η. Για έργα που ανήκουν στην 1^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

- Υποβολή στην ΕΥΠΕ των λοιπών αντιγράφων της Π.Π.Ε.
- Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών
- Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ.
- Δημοσιοποίηση της Π.Π.Ε.Α. από το Νομαρχιακό Συμβούλιο

**Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} Φάσης, 1^η Περίπτωση: 4 έως 18 μήνες*

Περίπτωση 2^η: Για έργα που ανήκουν στη 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

- Υποβολή στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της οικείας Περιφέρειας των λοιπών αντιγράφων της Π.Π.Ε.
- Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών
- Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας
- Δημοσιοποίηση της Π.Π.Ε.Α. από το Νομαρχιακό Συμβούλιο

**Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} Φάσης, 2^η Περίπτωση: 4 έως 12 μήνες*

Περίπτωση 3^η: Για έργα της 3^{ης} υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, εξαιρούμενων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ 104247/2006, περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

- Υποβολή στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της οικείας Περιφέρειας των λοιπών αντιγράφων της Π.Π.Ε.
- Απόφαση επί της διαδικασίας (κατάταξη έργου σε κατηγορία)
- Έκδοση απόφασης Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας σχετικά με το αν θα ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 6 και 7 ή του άρθρου 10 της ΚΥΑ 104247/2006

Στη συνέχεια διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

- Στην περίπτωση κατάταξης του έργου στη 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας ακολουθείται διαδικασία Π.Π.Ε.Α. από τη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της οικείας Περιφέρειας, όπως περιγράφηκε παραπάνω στην περίπτωση 2.
- Διαβίβαση της παραπάνω απόφασης στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για την έναρξη της διαδικασίας Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου κατηγορίας Β4 (σύμφωνα με την ΚΥΑ 104247/2006) και στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για διαδικασία δημοσιοποίησης.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} Φάσης, 3^η Περίπτωση: 2 έως 12 μήνες*

Φάση 9^η: Γνωμοδότηση ΡΑΕ και έκδοση άδειας παραγωγής

- Υποβολή γνωμοδότησης ΡΑΕ στον Υπουργό Ανάπτυξης
- Απόφαση για τη χορήγηση ή όχι Άδειας Παραγωγής. Έκδοση Άδειας Παραγωγής – Δημοσιότητα

**Εκτιμώμενη διάρκεια 9^{ης} Φάσης: 2,5 έως 6,5 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου II :

Για περίπτωση 1: 12 έως 43 μήνες

Για περίπτωση 2: 12 έως 37 μήνες

Για περίπτωση 3: 10 έως 37 μήνες

Στάδιο III: Προσφορά Σύνδεσης με το δίκτυο ή το Σύστημα (Π.Σ.)

Η διαδικασία διατύπωσης Προσφοράς Σύνδεσης έπεται της έκδοσης Άδειας Παραγωγής και προηγείται της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και της κατάθεσης αίτησης για έκδοση άδειας εγκατάστασης. Σε περίπτωση που ο σταθμός συνδέεται μέσω νέου υποσταθμού μέσης προς υψηλή τάση, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει στον αρμόδιο Διαχειριστή, βεβαίωση καταλληλότητας του γηπέδου εγκατάστασης του υποσταθμού, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία του Κυρίου του Συστήματος και Δικτύου.

Φάση 10^η: Ανάθεση σύνταξης φακέλου για προσφορά σύνδεσης σε μελετητή-γραφείο μελετών

Η ανάθεση σύνταξης των μελετών που απαιτούνται είναι προτιμότερο να ανατίθεται στον ίδιο μελετητή που έχει αναλάβει από την αρχή της διαδικασίας. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και χρειαστεί να γίνει εκ νέου ανάθεση, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη Φάση 1.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 10^{ης} Φάσης: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 11^η: Σύνταξη και υποβολή φακέλου αίτησης για έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης

Στα περιεχόμενα του φακέλου περιλαμβάνονται:

- Τοπογραφικά Διαγράμματα, Διάγραμμα Κάλυψης, Ηλεκτρικό Μονογραμμικό Διάγραμμα

- Περιγραφή των διατάξεων κεντρικής αντιστάθμισης αέργου ισχύος, των διατάξεων προστασίας, της διάταξης εκκίνησης/συγχρονισμού, της διάταξης αντιστάθμισης για κάθε είδος χρησιμοποιούμενης γεννήτριας,
- Προκειμένου για αιολικούς σταθμούς, Πιστοποιητικό μετρήσεων των χαρακτηριστικών ποιότητας ισχύος και Πιστοποιητικό έγκρισης του συγκεκριμένου τύπου της ανεμογεννήτριας εκδιδόμενο από το ΚΑΠΕ
- Διάφορα πιστοποιητικά και τεχνικά εγχειρίδια ανάλογα με το είδος της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας

**Εκτιμώμενη διάρκεια 11ης Φάσης: 1 έως 2 μήνες*

Φάση 12^η: Διαδικασία διατύπωσης Προσφοράς Σύνδεσης στο Σύστημα ή το Δίκτυο

- Αξιολόγηση στοιχείων και διατύπωση Όρων Σύνδεσης
- Θεώρηση Διαγράμματος Τρόπου Σύνδεσης
- Βεβαίωση καταλληλότητας Υ/Σ

**Εκτιμώμενη διάρκεια 12ης Φάσης: 2 έως 6 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου III :
3 έως 8 μήνες

Στάδιο IV: Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) και Έγκριση Επέμβασης (Ε.Ε.)

Η διαδικασία για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου έπεται της Προσφοράς Σύνδεσης και αποτελεί το τελευταίο βήμα πριν από την έκδοση της Άδειας Εγκατάστασης. Αρμόδιος για την έκδοση Άδειας Εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στη 2η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας και στην 3η ή 4η υποκατηγορία της Β΄ Κατηγορίας, της ΚΥΑ 15393/2002, είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, εντός των ορίων της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός. Η αρχή που χειρίζεται το φάκελο είναι η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης (ΔΙ.Σ.Α.) της οικείας Περιφέρειας.

Αρμόδιος για την έκδοση Άδειας Εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στην 1η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, καθώς και όλων των έργων Α.Π.Ε. που κατασκευάζονται σε προστατευόμενες περιοχές Ramsar, Natura 2000, εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση, ανεξάρτητα από την κατηγορία των έργων αυτών, είναι ο Υπουργός Ανάπτυξης, ο οποίος εκδίδει τη σχετική απόφαση η οποία συνυπογράφεται και από τον κατά περίπτωση συναρμόδιο Υπουργό.

Στη περίπτωση εκτέλεσης έργων μέσα σε δάση ή δημόσιες δασικές εκτάσεις **απαιτείται Έγκριση Επέμβασης**, η οποία ενσωματώνεται στην απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και δεν αποτελεί αυτοτελή διοικητική πράξη. Η Έγκριση Επέμβασης χορηγείται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εφόσον πρόκειται για έργα για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι κεντρικές υπηρεσίες Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ή από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, εφόσον πρόκειται για έργα για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι περιφερειακές ή οι νομαρχιακές υπηρεσίες Περιβάλλοντος.

Διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

Περίπτωση 1^η: Για έργα που ανήκουν στην 1^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

Φάση 13.A1: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 13.A1: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 14.A1: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενα φακέλου έγκρισης επέμβασης

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 14.A1: 2 έως 6 μήνες*

Φάση 15.A1: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας

Περιλαμβάνει:

- Υποβολή δικαιολογητικών στη Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Διαβίβαση δικαιολογητικών στην Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου Έγκρισης Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Δημοσιοποίηση φακέλου Μ.Π.Ε. από Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Εισήγηση περί Έγκρισης Επέμβασης και διαβίβασης στην Ε.Υ.ΠΕ.
- Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Διαβίβαση απόφασης έγκρισης Π.Ο. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για δημοσιοποίηση.

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 15.A1: 8 έως 18 μήνες*

Περίπτωση 2^η: Για έργα που ανήκουν στη 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

Φάση 13.A2: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 13.A2: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 14.A2: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για Έγκριση Επέμβασης

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενα φακέλου Έγκρισης Επέμβασης

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 14.A2: 2 έως 4 μήνες*

Φάση 15.A2: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας

Περιλαμβάνει:

- Υποβολή δικαιολογητικών στη Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας
- Διαβίβαση δικαιολογητικών στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. που διενήργησε τις Π.Π.Ε.Α.
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου έγκρισης επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Δημοσιοποίηση φακέλου Μ.Π.Ε. από Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Εισήγηση περί Έγκρισης Επέμβασης και διαβίβασης στην Ε.Υ.ΠΕ.
- Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Διαβίβαση απόφασης έγκρισης Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για δημοσιοποίηση

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 15.A2: 6 έως 16 μήνες*

Περίπτωση 3^η: Για έργα της 3^{ης} υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, εξαιρούμενων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ 104247/2006, διακρίνονται οι υποπερίπτώσεις:

Υποπερίπτωση 3.1: Αν η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της οικείας Περιφέρειας έχει λάβει απόφαση να ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 6 και 7 της ΚΥΑ 104247/2006, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 2.

Υποπερίπτωση 3.2: Αν η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της οικείας Περιφέρειας έχει λάβει απόφαση να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 10 της ΚΥΑ 104247/2006, γίνονται τα ακόλουθα:

Φάση 13.B4: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 13.B4: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 14.B4: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για Έγκριση Επέμβασης

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενα φακέλου Έγκρισης Επέμβασης

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 14.B4: 1 έως 2 μήνες*

Φάση 15.B4: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας

Περιλαμβάνει:

- Υποβολή δικαιολογητικών στη Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης (ΔΙ.Σ.Α.) της οικείας Περιφέρειας
- Διαβίβαση δικαιολογητικών στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. ή στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου Έγκρισης Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες
- Εισήγηση περί Έγκρισης Επέμβασης και διαβίβασης στην Ε.Υ.ΠΕ.
- Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Διαβίβαση Απόφασης Έγκρισης Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για δημοσιοποίηση

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 15.B4: 4 έως 12 μήνες*

Φάση 16^η: Άδεια Χρήσης Νερού και Εκτέλεσης Έργου Αξιοποίησης Υδάτινων Πόρων (μόνο για ΜΥΗΕ)

Στην περίπτωση των Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων (ΜΥΗΕ) με τα οποία γίνεται ενεργειακή χρήση νερού, απαιτείται η έκδοση ενιαίας άδειας χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδάτινων πόρων, διαδικασία η οποία προωθείται παράλληλα με τη διαδικασία έκδοσης των Περιβαλλοντικών Όρων του έργου. Για την έκδοση της παραπάνω άδειας υποβάλλεται αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 43504/2005.

Περιλαμβάνει:

- Υπηρεσίες και προϋποθέσεις έκδοσης αδειών
- Διαδικασία αδειοδότησης
- Στοιχεία της αίτησης και δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση
- Κατηγορίες και στοιχεία της άδειας
- Παρακολούθηση και έλεγχος εφαρμογής των κανόνων

**Εκτιμώμενη διάρκεια 16^{ης} Φάσης: 2 έως 4 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου IV :

Για περίπτωση 1: 10 έως 24 μήνες

Για περίπτωση 2: 8 έως 20 μήνες

Για περίπτωση 3: 5 έως 14 μήνες

Επιπλέον εκτιμώμενη χρονική διάρκεια για ΜΥΗΕ: 2 έως 4 μήνες

Στάδιο V: Άδεια Εγκατάστασης (Α.Ε.)

Η διαδικασία για την έκδοση Αδειών Εγκατάστασης ή επέκτασης και λειτουργίας σταθμών με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθορίζεται με βάση την ΥΑ 13310/2007, σύμφωνα με την οποία οι παραπάνω άδειες εκδίδονται είτε από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας είτε με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ανάλογα με την περιβαλλοντική κατηγορία και τη φύση του έργου.

Φάση 17^η: Έκδοση Άδειας Εγκατάστασης

Για την έκδοση Άδειας Εγκατάστασης υποβάλλονται:

- Έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Όρων
- Νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο αποκλειστικής χρήσης του χώρου εγκατάστασης
- Υπεύθυνες δηλώσεις ιδιοκτήτη και μελετητή
- Παραστατικά πληρωμής τελών, κρατήσεων και φόρων
- Άδεια χρήσης νερού (μόνο για υδροηλεκτρικά έργα)

**Εκτιμώμενη διάρκεια 17^{ης} Φάσης: 1 έως 4 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου V :

1 έως 4 μήνες

Στάδιο VI: Σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών έργου – Επιλογή κατασκευαστή και αναδόχου – Μελέτες εφαρμογής – Υπογραφή συμβάσεων σύνδεσης και αγοραπωλησίας

Φάση 18^η: Σύναψη συμβάσεων Σύνδεσης και Πώλησης

- Σύναψη με το Διαχειριστή του Συστήματος Σύμβασης Σύνδεσης στο Σύστημα ή με το Δίκτυο.
- Σύναψη με το Διαχειριστή του Συστήματος Σύμβασης Πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγει το έργο κατά τη λειτουργία του.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 18^{ης} Φάσης: 2 έως 8 μήνες*

Φάση 19^η: Οριστική Μελέτη Έργου, λήψη προσφορών, επιλογή αναδόχου

Η οριστική μελέτη του έργου είναι απαραίτητη για τη λήψη ομοειδών προσφορών από κατασκευαστές και εργολάβους, ούτως ώστε οι προσφορές να είναι εύκολα συγκρίσιμες και η επιλογή της βέλτιστης λύσης ευκολότερη και πλέον επιτυχημένη. Η οριστική μελέτη του έργου θα πρέπει να ανατεθεί σε έμπειρους σε αντίστοιχα έργα μελετητές.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 19^{ης} Φάσης: 2 έως 4 μήνες*

Φάση 20^η: Υπαγωγή σε πρόγραμμα επιδότησης (Αναπτυξιακός Νόμος ή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα)

**Εκτιμώμενη διάρκεια 20^{ης} Φάσης: 3-10 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου VI:
7 έως 22 μήνες

Στάδιο VII: Κατασκευή έργου

Φάση 21^η: Κατασκευή έργου. Προδιαγραφές και Περιορισμοί

Έκδοση πρωτοκόλλου εγκατάστασης. Τήρηση των αναγραφέντων στις εκδοθείσες άδειες.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 21^{ης} Φάσης: 6 έως 30 μήνες
(ανάλογα με τη φύση του έργου)*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου VII:
6 έως 30 μήνες

Στάδιο VIII: Δοκιμαστική Λειτουργία. Άδεια λειτουργίας (Α.Λ.). – Εμπορική λειτουργία έργου

Φάση 22^η: Δοκιμαστική Λειτουργία

Αίτηση προσωρινής σύνδεσης. Προϋποθέσεις πραγματοποίησης προσωρινής σύνδεσης. Ηλέκτριση εγκαταστάσεων. Δήλωση ετοιμότητας. Διενέργεια αυτοψίας. Χορήγηση βεβαίωσης

**Εκτιμώμενη διάρκεια 22^{ης} Φάσης: 2 έως 3 μήνες*

Φάση 23^η: Υποβολή αιτήματος για έκδοση Άδειας Λειτουργίας- Αυτοψίες

- Υποβολή αίτησης και δικαιολογητικών

- Αυτοψία και έκδοση βεβαίωσης διασφάλισης λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών εξοπλισμού του σταθμού από το Κ.Α.Π.Ε.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 23ης Φάσης: 1 έως 3 μήνες*

Φάση 24η: Έκδοση Άδειας Λειτουργίας

- Αυτοψία και έκδοση Άδειας Λειτουργίας
- Όροι και ισχύς Άδειας Λειτουργίας
- Τροποποίηση Άδειας Λειτουργίας

**Εκτιμώμενη διάρκεια 24ης Φάσης: 1 έως 2 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου VIII:
4 έως 8 μήνες

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως προκύπτει από τα προηγούμενα, ο συνολικός απαιτούμενος χρόνος για την ωρίμανση και αδειοδότηση ενός έργου Α.Π.Ε. κυμαίνεται από 21 μήνες (κατ' ελάχιστον, περίπτωση φωτοβολταϊκού πάρκου κατηγορίας B4) έως και 94 μήνες (το μέγιστο, περίπτωση αιολικού πάρκου κατηγορίας A1). Απαιτούνται δηλαδή κατά μέσο όρο από 2 έως 8 χρόνια.

Το απαιτούμενο χρονικό διάστημα εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, οι κυριότεροι των οποίων είναι η τεχνολογία και η περιβαλλοντική κατηγορία στην οποία ανήκει.

Στη συνέχεια, για την κατασκευή και την έκδοση της Άδειας Λειτουργίας, ανάλογα με την τεχνολογία και την ιδιαίτερη φύση του κάθε έργου (π.χ. χρόνος παράδοσης εξοπλισμού) απαιτείται χρονικό διάστημα από 12 έως και 60 μήνες.

Ο συνολικός χρόνος που απαιτείται από τη σύλληψη ενός έργου έως την υλοποίησή του και την έναρξη εμπορικής λειτουργίας του κυμαίνεται κατά μέσο όρο από 3,5 έως 12 χρόνια περίπου.

Τα παραπάνω αντικατοπτρίζουν με τον καλύτερο τρόπο την υφιστάμενη κατάσταση στο χώρο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σήμερα, αποδεικνύοντας ότι ένας εκ των βασικότερων ανασταλτικών παραγόντων για την επίτευξη των στόχων παραμένει η διαδικασία αδειοδότησης των έργων.